

Ankara Araştırmaları Dergisi

Journal of Ankara Studies

Editörlerden

Geçtiğimiz çeyrek asırda belediyeçilik anlayışının çok farklı uygulamalarına ve yıkımlarına maruz kalan kentimiz yine bir değerini kaybetti: 1935 yılında İller Bankası Proje Müsabakası ile elde edilen Seyfi Arkan tarafından tasarlanan İller Bankası binası, 16 Haziran 2017 tarihinde yıkıldı. Büyük bir dönüşüm içinde olan kentin her metrekaresinin bilimsel araştırmalara konu edilerek belgelenmesi gerekmektedir. Bu anlamda Ankara Araştırmaları Dergisi'nin her disiplinden araştırma makalelerine platform olmak misyonu da gittikçe önemli hâle gelmektedir.

Dergideki ilk makale de son yıllarda arazisinin büyük bir bölümünün farklı amaçlar için kullanılmaya başlandığı; sınırları içerisinde 1925 yılında inşa edilen ve bir Egli çizimi olan Marmara Köşkü'nün de yakın zamanda yıkıldığı Atatürk Orman Çiftliği'nin planlamasını farklı arşiv belgeleri üzerinden okuyan güzel bir çalışmadır. Yine ikinci makale de, Ankara'yı sadece mekânsal olarak ele alınamayacak kadar büyük bir toplumsal mühendislik; Atatürk Orman Çiftliği'ni ise bu kentte gerçekleştirilen önemli ve eşsiz bir kentsel mekân olarak içiçe geçmiş ütopyalar diye niteleyen yazarının, kenti ve çiftliği; daha önce yayımlanmamış kişisel bir fotoğraf arşivi, sözlü tarih kayıtları ile 1933, 1935 ve 1953 tarihli kurum yayınlarından okumasını yaptığı çok değerli bir çalışmadır. Okuyucularımızın, bir ütopya olarak başlayan erken dönem cumhuriyet uygulamalarının daha 1938'den itibaren başlayan değişiminin nedenlerini ve farklılaşan kamu yararını anlatan bu çalışmayı da ilginç bulacağımızı düşünüyoruz.

Yazarınca, Ankara'nın yoğun kent dokusu içinde 37 kilometrelik bir güzergâh belirleyen ve üzerinde düşünülmesi gereken kritik bir alan olarak ortaya çıktığı belirtilen Sincan-Kayaş banliyö hattının, zamanla içinden geçtiği peyzajı nasıl dönüştürdüğü, yeni arazilerin, sanayi alanlarının ve mahallelerin gelişiminde nasıl etkili olduğunu anlatan üçüncü makale de kent tarihi açısından önem arz etmektedir.

Kentlerin nüfusunun artmasına bağlı olarak çevre kirliliği ve enerji tüketiminin de arttığı günümüzde dünya genelinde "sürdürülebilir kent" kavramı da büyük önem kazanmış ve bu üzerinde acilen düşünülmesi ve acil önlemler alınması gerekli konulardan olmuştur. Yenilenemez enerji kaynakları olarak tanımlanan doğalgaz, kömür, petrol ve borun gelecek nesillere de aktarılabilmesi için, ekosistem üzerinde insanoğlunun yarattığı olumsuz etkilerin minimal seviyeye indirilmesi sürdürülebilirlik olarak tanımlanmaktadır. Ancak dergideki dördüncü makalenin yazarlarınca da ele alındığı gibi günümüz kentlerinin sürekli genişleyen ve yayılan formları; arazi kullanımı, enerji ve çevresel kaynakların tüketimi açısından sürdürülemez olarak görülmektedir. Bu nedenle, "sürdürülebilir kentler için çok merkezli kentsel gelişme modelinin bir araç olarak kullanılıp kullanılmayacağı" sorusuna, mevcut yazın ve uygulamalardan hareketle cevap aramakta ve Ankara metropoliten kenti örneği üzerinden bir değerlendirme yapmakta olan bu makalenin de okuyucuların, konu üzerinde çalışma yapacak kişilerin ve daha da önemlisi kenti yönetenlerin ufkunu açacağını umuyoruz.

Bir diğer makale ise Cumhuriyet'in ilk yıllarından itibaren 80 yıllık süreçte Ankara'nın ulaşım sistemini yönlendiren çeşitli etkenlerin rolünü ve bunların ilişkilerini; Ankara belediyesi dokümanları ve belediye çalışanları ile görüşmeler, konuyla ilgili farklı akademik çalışmalar kapsamında edinilen bilgiler çerçevesinde incelemektedir. Derginin son hakemli makalesi yine Erken Cumhuriyet dönemine ait yapılardan biri olan, Sıhhiye'deki Refik Saydam Hıfzıssıhha Enstitüsü Kimyahane ve Bakteriyoloji Binası'nın günümüze kadar bir kısmıyla korunabilen laboratuvarlarındaki doğal aydınlık düzeylerine dair bir araştırma.

Derginin görüş yazıları bölümünde ise Ankara bu kez bir edebiyatçının, Barış Bıçakçı'nın romanlarındaki anlatımıyla karşımıza çıkacak. Ankara ile ilgili çok değerli çalışmaları ve yazıları bulunan Prof. Dr. Yalçın Memlük bu sayımızda, 1962'den itibaren günümüze kadar bu kentteki sosyal ve kültürel yapının nasıl dönüştüğünü anılarından bize aktaracak.

Bir sonraki sayımıza kadar kente ait hiçbir değer kaybolmaması dileklerimizle..